

*
MEGJELEN CSÜTÖRTÖKÖNElőfizetési ár:
Egész évre 9 Kor — fill.
Fél évre 4 Kor 60 fill.
Negyedévre 2 Kor 40 fill.
Egyes szám 20 fill.

HONTI LAPOK

Szerkesztő és lapfajdonos:
HALÁSZ FERENC.*
Nyilttér petit sora
40 fillér
*
Hivatalos és magánhirdet-
ések mérsékelt árszabás
szerint.
*

Ipolyság, 1902. évi augusztus hó 14-én.

Uj irányok, uj feladatok
a F. M. K. E. munkakörében.

A felvidéki magyar közművelődési egyesület közel két évtized óta szerény eszközökkel bár, de lelkes kitartással küzd a felvidéki magyarság igaz érdekeiért. Folytonos harcban áll azokkal a néptanítókkal, a kik szervezői és vezetői minden oly hazafiatlan mozgalomnak, melynek tendenciája a haza területi épsége, a nemzet legdrágább kincse, a magyar nyelv ellen irányul.

E mellett féltékeny gondossággal ügyel egyesületünk arra, hogy tótajku népünk romlatlan lelkében a magyar hazához való ragaszkodás érzete, a magyar nyelv ismerete és szeretete mély gyökeret verjen. Erről tanuskodnak a 10 vármegye területén felállított egyesületi óvodák, melyek a magyarosodás szolgálatában hivatásos buzgalommal és kiváló eredménnyel működnek. Ennek fényes bizonyítékai az egyesület áldozatkészségéből a 10 vármegye területén fentartott népkönyvtárak és ifjúsági dalkörök, melyek a hazafias szellem és érzület ébrentartására és terjesztésére jótékony és termékenyítő hatással vannak.

Az óvodai törvénybenki van mondva az óvodába való járás kötelezettsége. Ebből önkényt követketik, hogy kisdododák felállítása és fenntartása most már törvényes kötelesség oly községekben, hol ily intézmény fenntartására a törvényes feltételek megvannak. Más képen volt az óvodai törvény megalakítása előtt, a mikor kisdod óvoda csak oly helyeken létesült, a hol egyesek és a társadalom áldozatkészsége ezt lehetővé tette.

Abban a véleményben vagyok, hogy most, a midőn a kisdodóvas törvényileg szabályozva van, nem lehet többé feladata sem a társadalomnak, sem az egyesületnek az, hogy óvodákat létesítsen és fentartson, mert a törvény a óvodák szaporítását más faktorok, más tényezők munkaköréhez utalta.

Egyesületünk munkaprogramjából most már tehát ki kell hagyni uj óvodák kezdeményezését s az egyesületi tevékenységet oly irányba kell terelni, a mely tótajku népünk magyarosodását elősegíti és lehetővé teszi. Ez az uj irány, uj működési tér, a melytől a felvidéki magyarság számbeli erejének gyarapodását remélni lehet, az iskolával s annak működésével szoros kapcsolatban van.

Legtöbb iskolában a tótajku gyermekek hat éven keresztül folyékony jártassággal sajátítják el a magyar nyelvet. De a mily megnyugtató és

örvendetes az iskolának ez a produktív tevékenysége, épen oly elsomorító és lehangoló az a tapasztalat, a mely arról tanuskodik, hogy az iskolában szerzett magyar nyelvi ismeretek az életben csakhamar elhallódnak s áldozatul esnek a feledékenységnek. Ez természetes folyománya az iskolából való kilépésnek, mert a kilépett tanulók ismét visszakérülnek a szülei házba, a hol magyar szót nem hallanak s mivel egyáltalában nincs alkalmuk a szülei házban magyarul társalogni, iskolában szerzett magyar nyelvi ismereteik lassankint elmosódnak az emlékezetükből.

Lőrinczy Gyula az igazgató választmány egyik érdemes és tevékeny tagja a legutóbb Nyitrán tartott választmányi gyűlésen szintén rámutatott erre az abnormis állapotra és a gyűlésen előterjesztett indítványában az iskolában szerzett magyar nyelvi ismeretek állandósítása és gyarapítása érdekében szükségesnek és célravezetőnek tartja egy oly magyar könyvnek a kiadását, a mely népies nyelven írva a „Miatyánk“-tól kezdve feloleli mindazon tudnivalókat, melyekre a földművelő népnek a mindennapi élet különféle viszonyaiban szüksége van.

Lőrinczy ezen indítványával tanujelét adta lángoló hazaszeretetének, és a magyarosodás ügye iránt viseltet lelkes érdeklődésének. Mindazonáltal indítványát még sem ajánlhatom elfogadásra egyrészt azért, mert egy ily könyvnek kiállítása és ingyenes szétosztása nagyon költséges vállalkozás, másrészt azért, mert a földművelő népnek szánt könyv megjelenésétől számottevő eredményt várni egyáltalában nem lehet.

Mindnyájan jól tudjuk, hogy földművelő népünk nem nagyon lelkesedik az iskoláért, gyermekét nem küldi szívesen az iskolába, s ha a rendetlen iskolába járás birságotlással nem volna összekötve, a falusi iskolák bizonyára nagyobbbrészt üresek és néptelenek lennének. — Ezen elsomorító jelenség a földművelő nép ósdi, konzervatív gondolkozásában leli magyarázatát. A földművelő nép itt a felvidéken a kalendárium és imakönyv kivételével minden könyvtől idegenkedik. Innen van, hogy iskolás fiát, ha könyvet lát kezében, rendesen ezekkel a szavakkal korholja: „én sem jártam iskolába, mégis megélek a magam emberségéből.“ Ez a szójárás nagyon jellemzi a falusi nép gondolkozását, de egyuttal tanuskodik arról is, hogy földművelő népünk a mai napig sem ébredt a tanulás és ismeretszerzés hasznos voltánára.

A tót nép kezére szánt magyar könyv e szerint semmi körülmények

között sem fogja a magyarosodás ügyét előbbre vinni úgy, a miként azt az indítványozó hiszi és gondolja. Nem lesz célravezető különösen nemzetiségi vidéken, hol a nép természetszerűleg idegenkedik magyar könyv olvasásától s nem szívesen lát ily könyvet gyermeke kezében sem. — Az ingyenes szétosztásra szánt magyar könyveknek a sorsa ezek szerint előreláthatólag nem valami irigylésre méltó lesz. Idő előtt el fognak kallódni ezek a könyvek az ifjúság kezében, mint elkallódtak annak idején a Mikszáth-féle „magyar társalgási leckék“ című füzetek, melyek ezrével osztattak szét a tanulók között, de a melyekből ma már hirmondónak sem maradt egy sem. Erről — sajnos — iskola látogatásaim alkalmával személyes tapasztalatokat szereztem.

De tegyük fel azt a rendkívül kedvező esetet, hogy a szülő nem fogja akadályozni gyermekét a könyv olvasásában. Mi történik akkor? A gyermek elolvassa egyszer, kétszer, legjobb esetben háromszor a könyvet. Többször nem igen fog a könyv után nyulni, mert érdeklődése a könyv iránt a többszöri olvasás után megszűnik. Már most kérdem: remélhető-e, hogy a gyermek magyar nyelvi ismeretei gyarapodni fognak, ha a könyvet néhány szori átolvasás után félreteszi? Nagy optimista az, aki ezek után is elhiszi, hogy a nép kezébe szánt könyvnek magyarosító hatása lesz és hogy a könyv fejleszteni fogja a gyermekben a magyar beszéd elsajátításához szükséges készséget és képességet.

Az iskolából kikerült tanuló ifjúság magyar nyelvi ismereteinek állandósítására és tágitására, egyszóval a magyar beszéd elsajátítására a legalkalmasabb faktorok az ifjúsági egyesületek, melyeknek megalakítását a közoktatási kormány legujabban kibocsátott rendeletében az állami és községi iskolai tanítók elsőrendű feladatául tűzte ki.

Az ifjúsági egyesületek kötelékébe a tanköteles kort már betöltött, a 21 ik életévet azonban még meg nem haladott ifjak léphetnek be. Célja ezeknek az egyesületeknek tisztán az, hogy az iskolában szerzett magyar nyelvi ismeret a feledékenységtől megmentessék és hogy az ifjúság magyar nyelvi ismeretkőre teljes jártasság és a biztos társalgási képesség fokáig kibővítettessék. Az ifjúsági egyesületektől sokat lehet várni, mert a magyarosodás következményeit gyakorlati alapon valósítják meg. De hogy ezen egyesületek prosperálhassanak és működésükhöz fűzött várakozásnak minden irányban megfelelhessenek, a magyar társadalomnak

minden lehető el kell követni, hogy a tömörülés és egyesülés akadályai el legyenek hártva az utból. Tót községekben magyar nyelvű ifjusági egyesületek csak úgy érvényesülhetnek, ha az egyesületekbe való belépés anyagi kötelezettséggel nem lesz összekötve. Tagsági díjakról itt szó sem lehet, mert ha a belépés bármily csekély anyagi megterhelést fog okozni, a tanító minden fáradozása meddő marad, s az egyesülés nem jön létre.

Nekem ezek után az az indítványom, hogy egyesületünk Lőrinczy indítványának mellőzésével a Selmechányán tartandó közgyűlésen határozatilag mondja ki, hogy ifjusági egyesületek szervezését a szövetséget vármegyék területén tőle lehetőleg támogatni fogja, erre a célra költségvetésileg 15000 koronát szavaz meg, mely összeg az ifjusági egyesületek segélyezésére és az e téren érdemeket szerzett tanulók jutalmazására fordítatik.

Indítványozom továbbá, hogy a szövetséget vármegyék törvényhatóságai keressenek meg az iránt, hogy magyar nyelvű ifjusági egyesületek szervezését erkölcsi és anyagi támogatással segítsék elő, e végből rendeljék el, hogy oly községekben, hol ifjusági egyesületek keletkeznek, azok fenntartására a községi költségvetésekben megfelelő fedezet biztosítsanak.

Természetes dolog, hogy azok az ifjusági egyesületek, a melyek egyesületünk részéről segélyeztetni fognak, működésükről és annak eredményéről minden évben beszámolni tartoznak.

Lelkemnek az a meggyőződése, hogy egyesületünknek ez a befektetése kárba nem vész, hanem bőven fog kamatozni, mert a virágzásba hozott ifjusági egye-

sületek megteremtik idővel azokat a kapcsolatot, melyek a hazában lakó külföldi nemzetségeket a magyar nemzettel nyelvben és érzelemben örök időkre egyesíteni fogják.

A templom és az iskola egymást kiegészíti. Az iskola a gyermek eszét növeli és tehetségeit fejleszti, a templom pedig a gyermek kedélyét nemzeti és erkölcsi életét a vallás törvényei szerint irányítja. A templomban szerzett benyomások a legerősebb benyomások, melyek a lelki élet fejlődésére döntő befolyással vannak.

Elérkezett az ideje annak, hogy a templom az iskolának a magyar nyelv terjesztésében munka és segítő társa legyen. Az iskola a templom támogatása nélkül a magyarosodás terén ugyszólván meddő munkát végez, mert a mit az iskola épít, azt romba dönti a templom akkor, ha falai közül ki van zárva a magyar ima, a magyar ének használata. Meg kell tanítani a tót gyermeket, hogy magyarul imádjék és dicsérje Istent. Ez ki is vihető a hívek vallásos érzületének veszélyeztetése nélkül oly községekben, hol a magyar nyelv kellő eredménytel tántatik.

Az egyházak eddigelé mit sem tettek a magyar nyelv terjesztése érdekében. Nem szemrehányásképen mondom ezt, mert jól tudom, hogy az egyházak első sorban arra vannak hivatva, hogy híveiket a vallás igazságaira oktassák. Az egyházaknak ez az Istentől rendelt hivatása azonban nem zárja ki azt, hogy ki ne vegyék a részüket abból az akcióból, melyet a magyar tanítók a magyar társadalom lelkes támogatása

mellett a haza egysége és a nemzeti állam kiépítése érdekében kifejtjenek.

Valamikor voltak főpapjaink, a kik csatamezőn kereszttel kezükben a haza védelmében véreztek el. Most békésebb időkkel élünk. A háboru réme sehonnán sem fenyeget. Nem kívánja a haza tehát, hogy Ugrinok, Tomoryak és Kapisztránok hős tettei ismétlődjenek. Szükségünk van azonban összetartásra és tömörülésre, mert gomba módra nő a száma hazánkban azoknak a népbolonditoknak, akik minden áron azt akarják, hogy Magyarország nemzeti területekre darabolva ellenségeink hatalmába kerüljön. Ezek a népbolondításban utazó jeles hazafiak itt a felvidéken valóságos hadjáratot indítottak a magyar nyelv ellen s folytonosan lázítják és fanatizálják a tót népet azok ellen az intézmények ellen, a melyek hazafias célok szolgálatában állanak.

A mely nemzet elhanyagolja nyelvét s nem fordít elegendő gondot arra, hogy nyelve a hazában lakó polgárok közkinésévé váljék, az nem lehet hosszú életű, mert a költő szavai szerint „Nyelvében él a nemzet.”

A felvidéki magyar közművelődési egyesület szorosán vett hivatását teljesíti akkor, ha működésének súlypontját a haza idegen ajku polgárainak megmagyarosításában keresi és találja.

Mint hogy ezen magasztos cél csakis az egyházi hatóságok támogatása mellett valósítható meg, bátorkodom indítványozni a következőket:

Keressenek meg a szövetséget vármegyék területén székelő összes egyházi hatóságok, hogy a hatóságuk alá helyezett

Munka után.

*Kifáradtam. Fejemet lehajtom
S megsimítom ifju homlokom.
Mint bölcsőben szendergő csecsemő,
Nyugszik lelkem csöndes álmokon...
Magam vagyok. Csöndesség köröttem,
Elesitult a hétköznapi zaj
S mi belőle visszamaradt, az csak
Egy jóleső hallgatag sóhaj.*

*Aztán vége. A munkát felejtem
S megindulok. Lelkem szárnya visz.
De nem röpdés tündéri tájakon;
Hol csábos a fény s tűnő, hamis;
Lelkem utja csöndes, békés tájék,
Hol együtt van virág és tövis,
Hol szenvedést édes öröm vált fel
S hol drágakő mellett van rög is.*

*Egyszerű az én álmovilágom
És jövőm nem ragyogó ábránd;
Nem álmodom gazdag rózsás kerttel,
Égő napfényt s tarka szivárványt.
Tudom, küzdés, gond s munka vár reám
S csalódássá lesz sok reményem,
Csak olykoron s annál édesebben,
Lesz örömben is osztályrészem.*

*Muló, röpke édes ifjuságom,
Redőssé lesz arcom, homlokom;
Az öregség sulvos, nehéz botját
Egykor én is hordozni fogom...
Szívemből az ifju láng kihavoad
S havoadása száz reményt temet...*

*Tudom, éltet csöndes sir határol
S majdan én is havoadt por leszek...*

*Kifáradtan fejemet lehajtom
S megsimítom ifju homlokom.
Magam vagyok. Szemem lehunvom s az
Ur imáját halkán sutogom...
Lágy melegség fut át lelkemen
S érez szívem szent áhitatot:
„Redd bízom minden ügyem, Uram,
Legyen meg a te akaratod!...”*

Prónai Lajos.

Nyár és szerelem.

Irta: Szánthó Árpádné.

A füzesdi fürdőtelep éttermében cigányzene mellett vacsoráznak.

— Fogadok, hogy hangulatokra vadászott e remek nyári estén — szólta Veróné a szép szalmaözeveg elkésett udvarlójához, ki melléje telepedett.

— Szelidebb módon is hozzájutok ilyesmihez a maga közelében — felelt Berki a poéta, asztalkendőjét bontogatva.

— Attól függ, hogy minő hangulatra van szüksége, mert bosszantóval szolgálok elégszer.

— Én olyankor is csak a maga pártalanul szép, bár haragos szemében gyönyörködöm.

— Hahaha! már látom, hogy sok poézist szedett magába a holdfényből s ha én is

hozzájárulok az ihlethez, úgy akár rög-tönözhetne itt egy verset.

Berki a nagy zajban odahajol a szép asszonyhoz és szaval:

Nem látom színét a virágnak,
Nem hallok dalát a madárnak.
Mi baj van földön, föld fölött,
Arcodra költözött.

Mit bánom, nap süt vagy holdvilág,
Csak te pillants rám, gyöngyvirág.
Én mennyet adok, üdvösségemet,
Csak szeress engemet.

— Fogiyot tetszett parancsolni? — szól a pincér egy adag szárnyast téve Berki elé.

— Ah, tehát nem ambrózia és nektárral élnek a költők, — nevetett Veróné a vers hatása alatt kipirulva.

— Boesámat, asszonyom — szólta a költő egy fogoly szárnyat tűzve a villájára s azt felmutatva, szárnya van akár a lovannak. Ambrózia meg nincs is az étlapon. Ami pedig a nektárt illeti, ime ez aranyos nedű poharamban.

Egy víz avi hölgy szintén poharához nyul s a költő felé tartja.

— Hogy is hívják ama népszerű kinait.

— Koccintsunk csak — szólta többen

és csengett a pohár a hosszú asztal fölött.

— Vajjon mi célből találták fel a koccintást — kérdi egy hang.

— Hogy hallásunkkal is, tehát mind az öt érzékkel élvezzük az isteni italt — felelt nagy készséggel az nyugalmas ezredes, kinek lelkesedése a bor iránt — hajnal színü orráról itélve, úgy látszik régi keletű.

népiskolák idegen ajku növendékei számára magyar imakönyvekről gondoskodjanak. Ezen imakönyv szövege, tartalma és terjedelme a tótajku gyermekek értelmi és fejlettségi fokához szabva legyen, s tekintettel az elérendő célra, jutalomképen osztassék ki azon tanulóknak között, a kik a magyar nyelv ismeretében a kellő jártasságot elsajátították.

Ugyancsak a fenti egyházi hatóságokhoz intézessék egy másik megkeresés is az iránt, hogy a magyar nyelv sikeres tanítására buzdítsák a tanítókat. A hatóságuk alá tartozó iskoláktól a magyar nyelv tanításában elért eredményről évenként statisztikai jelentéseket kívánjanak be, és a hol tapasztalják, hogy a magyar nyelvet az iskolás gyermekek nemcsak megértik, hanem beszélni is tudják, ott fokozatosan vezessék be a templomokba kezdetben a magyar éneket, később pedig, a midőn több generáció elsajátította már a magyar nyelvet, a magyar egyházi szónoklatot is.

Ezek azok a feladatok, a melyek már a közel jövőben megoldásra várnak. Ha indítványaim a közgyűlésen elfogadhatnak, akkor egyesületünk működése oly irányba tereltesse, melynek magyarosító hatása idővel mindenütt érezhető lesz. Adjá Isten, hogy úgy legyen.

Jánossy Gyula

Népies gazdasági tanfolyamok.

Felhívás Hontvármegye művelt gazdaközönségéhez.
Palást, augusztus 10.

A népies téli gazdasági tanfolyamok és a sorozatos gazdasági előadások, valamint a házi ipar tanfolyamok nagy jelentőségét úgy hiszem fölösleges volna gazdáink értelmisége előtt fejtegetnem, s most

midőn kitűnő, — s várakozáson felül bevált földművelésügyi miniszterünk kész az ily előadások költségeit fedezni, nagy hiba volna tőlünk továbbra is tétlenül nézni a társ-egyesületek hasonló irányu működését s paragon hagyni megyénkben azt a mezőt, melyen a nép gazdasági fejlettségének felvirágoztatásán munkálhatnánk.

A földművelésügyi miniszterium által már fel is szólítottánk ez előadások tervezetének benyújtására, mert a segély csak ennek alapján utaltatik ki. Hogy azonban e tervezetet elkészíthessük, szükséges tudnunk, hogy kikre számíthatunk mint (akár ingyenes, akár díjazott) előadókra.

Ez előadások célja nem a magasabb gazdasági tudás és elméletek csillogtatása, de a legszükségesebb gyakorlati gazdasági ismereteknek a néppel való közlése oly alakban, a mint a nép azt legszívesebben fogadja.

Nem oly könnyű a dolog, mint azt sokan hinnék, de ki a nép között él, annak lelkületével szeretettel foglalkozik, el fogja találni azt a hangot, a melylyel eszéhez és szívéhez legkönnyebben hozzá férhetni.

Szándékunk rendezni oly sorozatos előadásokat, melyekben 6—8 vasárnapon át a gazdaság minden ágára kiterjeszkednénk, tárgyalnánk szociális, kérdéseket, s terjesztenék a szövetkezeti eszmét. S különösen ezen előadások lesznek azok, a hol minden művelt gazda tudását és szolgálatait igénybe vehetjük.

Rendezünk továbbá téli gazdasági tanfolyamokat, hol több héten át heti 3—4 órában rendszeres és rendkívüli hallgatóság nyerhet oktatást a gazdasági tudományból.

Az ily előadások tartására legalkalmasabbak a néptanítók, különösen ha a gaz-

dasági pót-tanfolyamot végezték. Ezért az illetők megfelelően díjazhatnák.

Rendezünk háziipar tanfolyamokat. Ha kivihető lesz, mind az öt járásban évenként egyet—egyét; s kezdjük ott, a hol legtöbb a kilátás az eredményre; mert szívesen vesszük, s biztosítanak róla, hogy lesz 16—20 (ifjabb, öregebb) állandó tanonc, s a község a szükséges helyiséget s annak fűtését és világítását felajánlja.

A tanítómester díjazására s az anyag beszerzésére az államtól kapunk segélyt, de sőt még a tanhelyiség költségeit is fedezzük, ha máskülönben biztosítva látjuk a sikert.

Megyénkben Paláston volt az első ilyen tanfolyam a múlt télen, s itt folytatólag, mint egy befejezésül, e télen is lesz, hol a kosárfonást és a czirok sóprú kötést tanulják.

Korponával is megállapodásra jutottunk e tekintetben, s a község a tanhelyiséget, fűtést és világítást felajánlotta. Ugy halljuk, hogy Ipoly-Nyéken is szívesen vennék a háziipar tanfolyamot, talán Mikolán is, a báti járásra nézve azonban még tájékozatlanok vagyunk.

Ezennel kérjük tehát gazdaközönségünk értelmiségét, valamint a lelkész és tanító urakat, ajánlják fel a nagy cél érdekében közreműködésüket s a lehető legsürgősebben jelentsék be nálunk, hol és mily tekintetben óhajtanának működni, hogy tervezetünket ahhoz képest minél előbb összeállíthassuk.

Ivánka István.

Közigazgatási tisztviselők mozgalma.

A vármegyei segéd és kezelő tisztviselők helyzetének javítása és javadalmasításuk egy-egy rendezése céljából Maros-Torda vár

— Szerintem azért remek egy találmány ez, mert a lelke rejtekébe pillanthat az ember annak, kivel kocint, — sugja Berki szép szomszédnőjének, szenvedélyes tekintetét a kacago szemekbe mélyesztve, mi alatt poharaik összeesendültek.

Epedő magyar nótába kezdett a cigány. Mindenki elnémult. E hallgatás mintegy tisztelet adó volt ama hatalmas érzéssel szemben, melyet a magyar dal varázsa csal ki a szivekből.

A tárt ajtón a park százados fái sötélettek. Följük tengernyi csillag s a hold veté le bágyadt sugarát.

* * *

Verőné üdén, boldogan ébredt. A reggeli szellő virágillatot hozott be a nyitott ablakon s a nap beszórt aranyos fényét, hogy még ott a csipkés ágyban inceskedjék a szép asszony fekete fürtjeivel, sötét, sugárzó szemével és mosolygó ajkával.

Az éjjel zene szólt ablaka alatt s ő nagyon jól tudta, ki küldi hozzá az epedő dalokat. Szívében viszhangra lelt a halk zenébe rejtett üzenet s bár ez éj' küldött hozzá egy rémet is, a lelkiismeretet, mely férjéről beszélt, kit fontos dolgai a forró levegőjü fővároshoz kötnék s ki megbizik az ő kis feleségében, azért sikerült magát megnyugtanni azzal az önámítással, hogy bizonyára a gondviselés akarja ezt így; ezen gondviselés, mely minden teremtményének törvényszabta utat mu-

tat s mely ép úgy kormányozza a sziveket, miként a csillagok járását.

E szofizmával lelkében dalolva ölté magára pongyoláját s azonnal levélíráshoz fogott alig várva, hogy ez oldalról is nyugalomra tehessen szert.

A levél így hangzott:

„Kedves kis uracskám! Alapos kura alatt vagyok. A közeli terminust a hazamenetelre lehetetlen betartanom, mert még csak most kezdek gyógyulni e földi paradicsomban. Idegeim még mindig nincsenek rendben s olykor elijedek szívem hangos dobogásától. De te azért ne ijedj meg és ne hogy eszedbe jusson ott hagyni fontos dolgodat, hogy engem meglátogass.

Légy megnyugodva, hogy a logjobb uton halad gyógyulásom felé a te hűség és folyton rád gondoló feleséged.“

* * *

Az Erzsébet-köruti lakás ablakai le vannak függönyözve. Verő ügyvéd a hűvös szalónban egy alacsony kereveten hever. Nem alszik, bár hajnalban vetődött haza s az éjjel ugyancsak mulatott.

Folyton óráját nézegeti, mert még dél előtt találkaja van azzal az isteni szökövel, kihez hasonló remek teremtést még nem látott.

— Hogy is tudtam csak barna feleségre szert tenni — morfondírozott magában — mikor mindig az aranyszöke tündérékért lelkesültem. Hiába, az izlés

velünk születik s ha meg is tántorodunk benne az igazi előbb utóbb kitör és eget kér.

Az inas halkán benyit s látva, hogy urala nem alszik, egy levelet nyújt át.

Verő feül helyében s megismerve felesége betűit kissé meghökken. Azonnal eszébe jutott, hogy az asszony pár nap mulva már haza jön, ő pedig csak most kezd meg élvezni boldog világát mint szalmabútyu.

De csakhamar kiderül az arca, a mint átfutja a sorokat.

— Csak maradj szegény jó feleségem — szól magában. — Mily hűséges vagy s mennyire szenvednél, ha tudnád, hogy mivel fizetek! De hát, amint látszik, a boldogtalanság, épúgy mint a boldogság — relativ fogalom. Nyakunkon lehet a baj, de mit árt az, ha nem tudunk róla.

Ezzel azután megnyugtatta lelkiismeretét, szobájában gondos öltözködéshez fog.

Már a 40-dik évét túlhaladta, de még igen jól fest fehér öltözetében piros szegfűvel gomblyukában.

S mialatt a lépcsőn lefelé halad eszébe jut a szép dal, melyet a kis szöke az este oly csábosan énekelt s halkán füttyörészni kezdi:

„Lennél te rózsa, rózsabimbó,
Lennék én méh . . .“

megye segéd és kezelő tisztviselői országos mozgalmat indítottak. E tárgyban Hontvármegye segéd és kezelő személyzete e hó 12-én értekezletet tartott.

Jelenlevők: Trupp Károly árvaszéki nyilvántartó, Gágel Ferenc árvaszéki iktató irattárnok, Fábán Gyula árvaszéki segéd-iktató kiadó, Horeczky Guidó közigazgatási kiadó, Szader Gyula közigazgatási iktató, Árvay József közigazgatási segéd iktató, Rády Béla és Haiczl István közigazgatási irnokok.

Trupp Károly árvaszéki nyilvántartó mint az értekezlet összehívója a megjelenteket szívélyesen üdvözölvén, az összejövetel célját következő beszédben vázolja.

Tisztelt kartársak!

Azon körülmény, hogy a vármegyék segéd és kezelő személyzete sem a hasonrangú állami hivatalnokok fizetésével, sem az általuk végzett munka értékével arányban nem álló csekély javadalmazásban részesülünk, elodázhatlanná tette, hogy a javadalmazás tekintetében az államiakkal való egyenlősítésünket kérelmezzük.

Ennek okából Maros-Tordavármegyében kartársaink f. évi július hó 20-án tartott értekezleten elhatározták, hogy a vármegyei közigazgatási segéd- és kezelő tisztviselők helyzetének javítása és a javadalmazások egységes rendezéseinek keresztül vitele céljából a legszélesebb körben országos mozgalmat indít, e tárgyban Budapesten az ország fővárosában még ez év augusztus havában országos közigazgatási kezelő tisztviselői értekezletet tart, melyből belügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságához egy memorandum átnyújtása céljából monstre deputációt meneszt, az elterjedtebb fővárosi napi lapok közül egy néhányak támogatását is megnyerendi, ez irányban is tárgyalásokat folytat, egyúttal egy vármegyei kezelő tisztviselői országos segélyegylet létesítése körül tanácskozik és csatlakozásra az ő-szes törvényhatóságok kezelő tisztviselőit is felkéri.

Ennek után bemutatja Maros-Torda vármegye segéd és kezelő tisztviselőinek értekezletén kidolgozott országos mozgalom tervezetét s annak felolvasása után kéri annak tárgyalását.

Hosszabb tanácskozás után kimondja, hogy Maros-Torda vármegye segéd és kezelő tisztviselőinek f. évi július hó 20-án kelt a vármegyei segéd és kezelő tisztviselők helyzetének javítása és javadalmazásuk egységes rendezése tárgyában közölt átiratát helyeslőleg tudomásul veszi, a tervezett országos mozgalomhoz csatlakozik és a Budapesten tartandó országos értekezleten küldöttségileg képviselteti magát:

„hogy ez ügyben a törvényhatósági bizottság közgyűléséhez kérvényt nyújt be, s az ügy támogatására a vármegyei országgyűlési képviselő és több törvényhatósági bizottsági tag urakat felkér.

„hogy a javadalmazás megállapításánál, mely állást mely fizetési osztály és fokozatba kívánja soroltatni, kimondja az értekezlet, hogy e tárgyban részletezésbe nem bocsátkozik, hanem a javadalmazást az állami kezelő tisztviselők javadalmazásának megfelelően kívánja rendeztetni.

A tervezetnek a kötelező hírlapi előfizetés, valamint a segélyegyletbe leendő kötelező belépésre vonatkozó részét figyelmen kívül hagyja, mert egyetemleges kötelező kijelentést egy a többi helyett nem tehet, egye-

temlegessé fizetési kötelezettséget el nem vállal, módjában áll mindenkinek ez irányban saját belátása és tetszése szerint cselekedni

Jelen értekezleti határozat jkőnyvi kivonatban Maros-Torda vármegye iktató hivatalával közlendő.

Továbbá elhatározta az értekezlet, hogy miután Ipolyság nagyközség lakbér osztálya a IV-ből a III-ikba soroztatott és az állami tisztviselők lakbér illetményük már emeltetett, sőt f. évi január 1-től tényleg ki is utaltatott, a fenti ügytől eltérőleg egy külön kérvényt nyújt be a törvényhatósági bizottsági közgyűléshez, melyben a vármegyei közigazgatási tisztviselők lakbér illetményét az állami tisztviselők lakbér illetményéhez képest szintén rendeztetni, a szükséges összeget az 1903. évi költségvetésbe felvételni s annak felterjesztésénél a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur ő nagyméltóságát a föbblet összeg megadására felkéri.

A kétrendű kérvény szerkesztésével és az értekezlet nevében leendő benyújtásával Trupp Károly árvaszéki nyilvántartó biztatott meg, nemkülönben elhatározatott, hogy az ügy támogatására a vármegye főispánja, alispánja s főjegyzője küldöttségileg felkérteik.

Egyéb tárgy nem lévén az értekezlet be-
rekesztetett.

Igazságos és méltányos lenne, hogy vármegyénk derék segéd és kezelő személyzete, mely a közügyek érdekében igazán nehéz igát huz, eme különösen a lakbéremelésre vonatkozó mozgalmával, méltó eredményt érne el.

A gazdasági egyesület közleményei.

Felhívás eladó csemegezőlő bejelentésére.

A földmivvelésügyi miniszterium az eladásra szánt csemegezőlő készletekről, úgy mint eddig, a folyó évben is hirdetést szándékozik kibocsátani s e célból 25 darab felhívást illelve bejelentő ívet küldött hozzánk, különösen csemegezőlőt termelő birtokosok közötti szétosztásra. A mennyiben már is tudomásunk van ily termelőkről, azoknak az ívet azonnal megküldjük, de kik nem kapunkat, noha óhajtanának bejelenteni, forduljanak ez iránt az együlethez.

Különben a felhívást s a bejelentő ív alakját itt is nyilvánosságra hozzuk:

„Termelőink közül mind többen ültetnek csemegezőlőt, az abból várt nagyobb jövedelmet azonban gyakran nem érik el.

Abból a célból, hogy a csemegezőlőt venni szándékozók megismerhessék azokat a forrásokat, a honnan csemegezőlőt a termelőktől közvetlenül beszerezhetnek, felhívom a hazai termelőket, hogy várható eladó csemegezőlő-készleteikre vonatkozó adatokat a hátlapon foglalt, bélyegmentes bejelentő-íven, legkésőbb augusztus hó 20-ig jelentsék be, hogy azokat vidékenként csoportosítva, kimutatásba összefoglalva közzétehessem.

Ezen felhívás és bejelentő-ív a közönség kényelme szempontjából az országos magyar gazdasági egyesületnél (Budapest, Köztelek), az összes vármegyei gazdasági egyesületeknél valamennyi pince- és szőlészeti egyesületnél, az összes vincellér iskolák igazgatóságainál, a szőlészeti és borászati felügyelőknél s a földmivvelésügyi miniszterium szőlészeti osztályában kaphatók s egyszerű levelezőlapon foglalt megkeresésre bárkinek megküldetnek.

A bejelentések a m. kir. földmivvelésügyi miniszterium VIII/I. osztályához címezendők s legkésőbb augusztus 20-ig beküldendők.

Főlcéértések elkerülése végett megjegyeztetik, hogy a jelen felhívás értelmében jelelkező termelő szőlőkészleteinek eladása tekintetében semminemű arányban sincs leköttve, hanem azt szabadon, belátása szerint legjobb módon értékesítheti, viszont a bejelentés és megtételéből a bejelentő sem igényt nem formálhat, sem következtetést nem vonhat arra, hogy csemegezőlő termésének eladását a földmivvelésügyi miniszterium magára vállalja vagy közvetítse. Budapest, 1902. július hóban. *Darányi.*“

Közli: az elnök.

SZERDAI LEVÉL.

Kedves Halász,

látja, akaratomon kívül is minő szerencsétlen jós vagyok: a nyárnak vége. . . Az én gyönyörű nyári kivágott bluzaimat eltehetem jövőre, a míg — kimennek a divatból. Pedig micsoda kedves jóságok! . . .

Most, hogy az este és a reggel hűvös és megborogtatja az ember testét, már időszerűnek tartom azzal foglalkozni, mi lesz a télen? Hogy mulnak el a végtelen havas esték? . . .

Biz ez kissé korai, amikor menyecskeink egy része még a szilvási József-forrás vizét issza, (tudja, mi ennek a hatása?) és a férfiak egy része mélabus szalmaözeget, de jobb félni, mint megijedni, és én nagyon félek az unalomtól.

Pedig nincsenek nagy igényeim. Még csak bálozni sem akarnék a télen. Hisz a legutóbbi sági bálkon Terpszikóre csődöt mondott. Emlékezzék csak a nagy megyebálra, és emlékezzék vissza az előbbi farsangok nagy báljaira és lássa be, hogy igazam van. De hiszen nem csak táncolni lehet, más módon is el lehetne szórakoztatni egy szórakozásra hajló magamfajta menyecskét. . . És itt kivágom az ütőkártyámat, és a kellő megdöbbenés hangsúlyával kerdek:

— Tudja-e, hogy a mai sági legények nem tudnak karizálni?

Szomorú, de igaz, amire több aláírást gyűjtöbetelek, mint — bárminő jótékony célra.

Ilyenkor fülembé cseng Tonkesz bátyánk klasszikus idézete:

Wer nicht liebt Wein, Weib und Gesang,

Bleibt ein Narr sein Leben lang. . .

És olyan szomorú vagyok, mikor látom, hogy ez az idézet már idejét maulta, és ezek közül csupán a bor maradt meg, a többi pótolja a — kártya. . .

És ezért jogos az én aggodalmam, hogy a hosszú télen nem fog csak egy-két a kivétel folytán tisztelendő lovag akadni, aki ambícióját találja benne, hogy egy menyecske unalmát elűzze, hanem inkább fordulnak a kártyához; mert hiszen a szerencse a játékbán — szerencse a szerelemben is. . .

Mi pedig visszatérhetünk a poétikus hajdan viselt dolgaihoz: pörgethetjük az orsót, vagy foszthatjuk az ágyneműbe való pihét, és közben ábrándozhatunk arról, ami nekünk a legjobban tetszik. . .

De helyesen jegyzi meg, kedves barátom, hogy erről még nagyon ráérek busolni, mert sokkal nagyobb és közelebbi gondot okoz nekem a sági bucsu, a melynek ételsorát még nem állítottam össze, ami annál nagyobb gondot okoz nekem, mert magát a szomorú szalmaözeget is vendégemül akarom látni.

Üdvözlí a viszontlátásig, hiva

Zolna.

A h é t r ől.

Aktuális líra.

1.
Valami van a levegőben,
hogy minden ami él, remeg . . .
Valami van a levegőben,
borzogató hideg . . .

Valami van a levegőben,
hogy minden, ami él, remeg,
valami van a levegőben,
minden, csak nem — meleg.

2.
Emlékszem, egyszer augusztusban
oly szerelmes valék,
de akkor nem volt ily hideg,
meleg vala a lég.

Emlékszem, egyszer augusztusban
megfogtam kis kezéd,
ó néha olyan jól esik a
mult, az emlékezet . . .

Emlékszem, egyszer augusztusban
rám simultál, aranyos . . .
Ah, hideg van és kebelemre
fejtőlöm simul most.

3.
Tied, édes, szívem, leltem,
mindig csak utána járni,
hol karta szoknyád meglíben,
követnélek, mint az árnyék.

Érted élné és dobogna
bennem minden vércsepp, ideg,
csak ne lenne augusztusban
kis angyalom, olyan hideg.

4.
Ha a szemedet lehunyod,
s nem látod, hogy minden zöld,
azt hiszed, hogy már hóval van
elborítva a sár, föld.

Ha nem nézed meg a napárt,
s hallgatod, hogy fúj a szél,
nem hinnéd, hogy augusztus van,
hanem zord, dermesztő tél.

De ha lőrn, oltasod el,
elfelejted a nyarat;
tavasszal hordtát össze
ennyi fűszert, bogarat . . .

Tanító közgyűlés.

Hontvármegye általános tanító egyesületének Ipolyság és Korpona járási köre e hó 12-én tartotta Ipolyságon a r. k. népiskola tanástermében ez évi rendes közgyűlését a tanítóság esekély részvételével.

Sípos Ferenc körelnök elnöki megnyitójában összetartásra, egymás iránti szeretetre, buzgó önművelődésre hívta fel a megjelenteket; mire a mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítették.

A tárgysorozat egyik pontja volt Jávor B. Lajos ipolysági tanítónak „A vallásos házinevelés fontossága” — című értekezése, a mit a jelen voltak élénk érdeklődéssel hallgattak.

Az értekezésért a felolvasó jegyzőkönyvi köszönet kapott. Majd ugyancsak fent nevezett bejelentette, hogy az általános gyűlés megbízása folytán egy memorandumot terjesztett fel a képviselőházhoz a tanító nyugdíj revíziója és fizetés rendezés tárgyában, ez ügyben országgyűlési képviselőket is megkeresve, de eredmény nélkül. A közgyűlés ez irányban nem akar határozatot hozni, hanem megvárja a kultuszminiszter ígéretének beváltását.

Indítványok során Sefcsik Gábor szobellébi tanító indítványt tesz, hogy tekin-

tettel arra, miként a tanítóság a járási körök gyűlésein csak nagyon kicsiny számban jelenik meg, tegyen javaslatot a közgyűlés az általános közgyűlésnek a járási körök megszüntetése iránt, mint-hogy azok annyira meddők, hogy nincs arányban az arra megjelenő tanítóságnak költségeivel. Élénk eszmecsere után kimondja a gyűlés, hogy megkeresi a plénumot az iránt, miként a közgyűléseken megjelenő tanítóságnak valamelyes napidíjat eszközöljön ki.

Tényleg nagy szomorúsággal tapasztaljuk, hogy a tanítóság nem óhajtja saját érdekeit szolgálni, vagy legalább azt látszik bizonyítani a fenti indítvány, de azt bizonyítja ama körülmény is, hogy a legtömegesebb két járásból mindössze 18 tanító jelent meg, a mikor közel 100 a tanítók száma e járásokban. Ha tanítóság nem igyekszik helyzetén javítani, a mit megbeszélni volna hivatva a körgyűlés, akkor nem méltók arra, hogy indifferens elemek munkálják céljaikat. Ugy látszik, hogy ezek az urak nem tudják, mily erő van a tömörülésben, pedig láthatják, hogy érdekeik előmozdítására egész világ tömörül és igen szép eredményeket érnek el. Kíváncsiak vagyunk, hogy Korponán a jövő hóban megtartandó általános közgyűlésen indítványozó meg teszi-e indítványát?

X..

— Lits Gyula vármegyénk főispánja hetfőn Selmece utazott, hol a törvényhatóság rendes havi közgyűlésén elnökölt. Innét a főispán battai birtokára, családjá körébe utazott, ahol e hó 25 ig fog időzni.

— A törvénykezés köréből. Helm-bacher Nándor kir. törvényszékünk kiváló elnöke hat heti szabadságát befejezte, és már át is vette a kir. törvényszék vezetését.

— A palásti csata 350-ik évfordulója. Lapunk mult számában jeleztük már röviden, hogy e hó 10-én volt szomoru fordulója a palásti csatának, amikor 350 esztendő előtt a Tenfel Erazmusz vezérlete alatt Drégely visszafoglalására ment 10,000 főnyi sereget Ali basa tönkre tette. A szomoru fordulót kegyeletesen ünnepelte meg Palást község, a melynek szép templomában Varju Sándor ottani plebános, Schreiber Aladár ipolysági és Fludorovics Zsigmond felső-turi plebánosok, továbbá Uhlárik István ipolysági és Deik Antal drégely-palánki káplánok segédlete mellett gyászistentiszteletet tartott, a melyen a vármegye és a muzsantársulat képviselőiben Somogyi Béla és Czompó Ede, ezenkívül Ivánka Pálné, Ivánka Ilina, Luka Pálné, Luka Marietta, Nedeczky Gusztávné, Nedeczky Erzike, Mihalkovics Dezsóné, Mihalkovics Margit és Flóra, Zmeskall Györgyné, Lipovszky Józsefné, Lipovszky Margit és Irén, Ivánka István, Luka Pál, Nedeczky Zsigmond, Nedeczky Gusztáv, Balezár Rázmán és Mihalkovics Dezsó vettek részt. — Ez alkalommal Matunák Mihály muzeumi titkar, lapunk jeles munkatársa magas színvonalon álló és előkelő emlékbeszédet mondott, a melyben az ő alapos és nagy tudásával ecsetelte és írta le a 350 év előtti véres csatát, a melyben megyénk és hazánk annyi jeles fia vérzett el. A kitűnő beszédet fővárosi lapársaink is nagyrészt közölték.

— Endrődi Sándor. A ma élő magyar poéták egyik legnagyobbja, Endrődi Sándor kedden és szerdán Ipolyságon járt Pongrácz Elemér képviselőházi főpénztáros látogatására. A jeles költő kedden a muzeumot tekintette meg, délután pedig a magyaradi fürdőbe rándult és szerdán egy kis társaság kíséretében a drégelyi romokat nézte meg. — Jellemző dolog, hogy a társadalom mit sem tett a nagy férfi fogadására és ünneplésére. Milyen más körülmények között fogadtak volna egy államtitkárt, nem is említve egy minisztert . . . Pedig Endrődi van olyan nagy embere a magyar nemzetnek és irodalomnak; de hiába, mikor még csak nem is — képviselő. . .

— A kir. ügyészség köréből. Lipscey Ervin dr. kir. főügyész helyettes családjával együtt Cirkvenicából hazaérkezett és a kir. ügyészség vezetését Schulez Ágost dr. kir. alügyésztől átvette.

— A tanügy köréből. A kultuszminiszter Rill Józsefet, vármegyénk tanfelügyelőjét hivatalos okokból bizonytalan időre szabadságot, és megyénk tanügyének ideiglenes vezetésével Máthé Géza torontálvármegyei segédtanfelügyelőt bizta meg.

— Uj albirói állás. Az ipolysági kir. törvényszéknél az igazságügyi m. kir. miniszter uj albirói állást rendszerezített, melyre négy heti pályázati határidő van ki tűzve. Ezen állásra csak oly folyamodót fognak kinevezni, ki a telekkönyvi átalakítási és telekkönyvi helyesbítési ügyekben való jártasságát, erős, egészséges testalkatát, és a tót nyelv ismeretét igazolja.

— Uj irányok és feladatok a FMKE munkakörében cím alatt Jánossy Gyula Nyitravármegye segédtanfelügyelője és FMKE igazgató választmányi tagjának tollából vezető cikket közlünk, a melyben foglalt igen üdvös eszmék a FMKE augusztus 25-iki közgyűlésén konkrét indítvány alakjában kerülnek tárgyalás alá.

— Lejárt birói pályázat. A vámosmikolai kir. bíróságnál megürült kir. járásbirói állás e hó 11-én járt le, melyre összesen 24-en pályáztak. ketten a kir. törvényszék területéről. Az iratokat a kandidálás megéjtése után legközelebb terjesztik föl a kir. ítélőtáblához.

— Honvédtisztek a drégelyi várbán. Lapunk egyik mult számában hírül adtuk, hogy a balassa-gyarmati honvédtisztikar kirándult Drégely várához. A hét folyamán ismét katona vendégei voltak a drégelyi romoknak; ugyani a vaci 16-ik honvédegyalogezred tisztikara zarándokolt el a szent helyre, a melyen annyi honfi vér omlott a hazáért. A honvédtiszteket Matunák Mihály muzeumi titkar kalauzolta és magyarázta a nekik a harc terét és az ostromot.

— A posta köréből. Demény Károly bpesti posta és távirda igazgató, titkárja Simonfi József kíséretében postahivatalunkat megvizsgálta és teljes megelégedését nyilvánította.

— Halálozások. Özv. Czibulya Jánosné született Deszáthy Erzsébet néhai Czibulya János nyugalmazott kir. adótáros özvegye e hó 8-án hosszas szenvedés után 70 éves korában V. Ladányban jobblétre szenderült. Földi maradványait e hó 10-én délelőtt Vámos-Ladányban beszentelték és ugyanaznap délután 5 órakor Gyerken örök nyugalomra helyezték. Benne Csobor László vármegyénk alispánja mostohaanyját gyászolja.

— Tergina Béla, béli földbirtokos 5 hónapos Gyula fiacskája e hó 8-án szülei végtelen bánatára meghalt.

— *Farkas* Lajos nyugalmazott kir. törvényszéki bíró e hó 7-én Komáromban meghalt. Benne *Farkas* Géza drégelypalánki primási uradalmi intéző testvérátját vesztette el.

— **A Sembery-könyvtár.** Lapunk múlt számában írtuk meg, hogy a Sembery-könyvtárt 350 koronáért árverezték el, és sajnáltuk, hogy nem szerezte meg magának az értékes könyvtárat a „Honti Múzeum”. — E hirre vonatkozólag felkér a Honti Múzeum igazgatósága annak közlésére, hogy az igazgatóság igenis érdeklődik minden ügy iránt, amely hatása körébe vág, és a könyvtár eladásáról azért nem tudott, mert az sem a „Honti Lapok”-ban, sem egyébütt közzé lett téve nem volt. Különben ha tudott volna is róla, legnagyobb sajnálatára nem szerezhetne volna meg e becses dolgokat, mert a közönség kellő anyagi pártolása híján a legszükségesebb kiadásait is alig tudja fedezni.

— **Betörés a Szondy kápolnába.** A Szondy-kápolnát, — mint Drégelypalánkról táviratozzák, — tegnap éjjel ismeretlen tettesek föltörték, a bennlevő holmikat fölforgatták, a szekrényeket összetörték, de értéket nem találván, üres kezekkel távoztak. Mindössze egy kánontáblát vittek magukkal az oltárról. A csendőrség a tetteseket nyomozza.

— **Házasság.** *Bohus* János erdőmegi ev. tanító e hó 5-én vezette oltárhoz *Takács* Mariskát, *Takács* Lajos ev. tanító leányát E-Gyarmaton.

— **Az iskolafelügyelés érdekében.** Megyénk közigazgatási bizottsága a tanügyi hatósággal karöltve, fontos intézkedéseket tett e hó folyamán arra nézve, hogy az iskolába nem járó tankötelesek számát lehetőleg apassza. Szigorú rendeleteket küldött a szolgabírák útján a községi előjáróknak és körjegyzőknek, hogy különös gondjuk legyen rá, hogy az iskolaköteles gyermekek járjanak is az iskolába, a mulasztó szülőket pedig okvetlenül jelentseék fel az illetékes hatóságnak. Oly nagy horderejű akció ez, aminek eredményét egyelőre mérlegelni sem lehet és e rendelkezések hivatva vannak ugyanis kitűnő tanügyi állapotainkat az országban a legelsőkké és követni valókká tenni. — Elismerés érte megyénk tanügyi vezetőségének és a közigazgatási bizottságnak.

— **Uj anyakönyves.** *Csillag* Béla csábi járásiapidjást a belügyminiszter a csábi körbe anyakönyves helyettesé kinevezte.

— **Kardpárbaj.** *Neuberger* Kálmán vasuti helyettes állomásfőnök és *Cotély* Géza vasuti hivatalnok e hó 12-én reggel a Parassa erdőben kardpárbajt vívtak, az ügy előzményeit tekintve szokatlanul súlyos föltételekkel, esukló pólya nélkül, végkimerülésig. Az első összecsapásnál *Neuberger* Kálmán jobb alkarján súlyosabb, *Cotély* Géza könnyebb sebet kapott, mire a segédek beszüntették a párbajt. *Neuberger* Kálmán segédei voltak *Csimponériu* Dénes és *Schönherr* Károly esendőrhadnagy, *Cotély* Gézáé *Hodervary* Lajos és *Kulesár* László, párbajorvosokként *Kovács* S. Endre és *Himmeler* Sándor dok szerepeltek. A párbaj oka *Cotély* Géza szóbeli sértése volt.

— **Uj telekkönyves állások.** A vámoskölai kir. bíróságnál az igazságügyi m. kir. miniszter egy segédtelakkönyves és két általános állású rendszerezett. A pályázati határidő két hét alatt jár le.

— **Az FMKE évkönyve.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület évkönyve az 1901/2. évről a napokban

hagyta el a sajtót. A terjedelmes kötetet *Clair* Vilmos főtitkár szerkesztette, és gondos részletességgel terjeszkedik ki minden, az egyesület hatókörébe vágó dolgokra. A bennünket érdeklő és meggyőnkre vonatkozó adatokat részletesen lapunk legközelebbi számában fogjuk ismertetni.

— **A zsidó hitközségből.** Az ipoly-sági stkvó zsidó hitközség szerdán délután képviselőtestületi ülést tartott, amelyen *Vermes* József hitközségi elnök betérjesztette jelentését az elmúlt időszakról, amit tudomásul véve, elintézték a folyó ügyeket.

— **Léghajó Hontban.** A legutóbbi időkben két léghajó is szállt le megyénk területén. A múlt héten ismét erre járt a „magyar aeronauta-klub” léggömbje, a Turul; benne ifj. *Tolnay* Lajos kapitány, és *Tóth* Béla, a kitűnő író, a ki légi utjáról egy „Palóciában” című élvezetes tárcában számolt be a „Pesti Hírlap” vasárnapjában.

— **Zsidó templom V. Mikolán** című multkorú közleményünkre az ottani hitközség elnöke annak kijelentésére kért föl bennünket, hogy a templomot a hitközség saját erejéből állítja fel, így idegen adományok iránt gyűjtést nem indítottak.

— **Szülők figyelmébe.** A nyitrai *Szántó*-féle polgári fiu- és leányiskola folyó tanévi értesítőjét küldte belapunknak *Szántó* Jakab igazgató. A kitűnő intézet immár 20 ik éve áll fenn, és ugy az állam, mint a város segélyvel támogatja. Jó híret bizonyítja az, hogy növendékei száma évről-évre szaporodik, így az idén már 279 tanuló, köztük 160 fiu, és 119 leány iratkozott be. A szülők figyelmét felhívjuk e jó híru iskolára és ha bővebb értesítést akarnak szerezni róla, kiadéshivatalunknál megnézhetik az intézet értesítőjét, amely a tanév történetét, és a tudnivalókat tartalmazza.

— **Mulatság Nagy-Maroson.** Nagymaros minden esztendőben, de az idén különösen tele van fővárosi nyaralókkal, akik élénkítő tettek az ottani társas életet és igen sok művészember nyaral itt, akik minden héten összehoztak egy kis mulatságot. E hó 9-én ismét hangverseny volt, a melyen fővárosi művészek és ügyes műkedvelők vettek részt és a mely különösen sikerült; a hangverseny után tánc következett, a melyen a négyeseket 60 par táncolta.

— **Egészségügyi viszonyaink.** Megyéuk egészségügye a rendkívüli időjárás dacára, elég kedvezőnek mondható, és csupán a *vörheny* lépett fel e hét folyamán néhány megyénkbeli községben járványszerűleg. Így: Bábban 5, ezek közül 1 halálos, Berencsfalun 4, ezek közül 2 halálos, Nagymaroson 2, ezek közül 1 halálos, Lontón 2 és Ipolyszakállason 1 esetben.

— **Vadászok figyelmébe.** Egyre hirdetik közsegeink vadászterületeik bérbeadását, a mire felhívjuk vadász-olvasóink figyelmét. Tölgyes augusztus 16-án, Németi utóajánlat folytán augusztus 18-án, Szete község pedig szeptember 14-én adja bérbe árverésen vadászterületét. — A feltételeket részletesen az illető községiek előjárói mondják meg az érdeklődőknek.

— **Annabál Szklenón.** Anna napján Szklenó fürdőben bált rendeztek a fürdővendégek, a mely igen jól sikerült. A kitűnő táncmulatságon három vármegye hölgyei voltak jelen; megyénkbeli *Kolpaszky* Danóné úrné Bából és *Pischl* Samuné és *Pischl* Ilonka Felső-Zsemberből vettek részt.

— **A csodarabbi Hontban.** Most az uborka szezon kellő közepén a fumei cápa helyét a csodarabbi foglalta el. Hála az ujságok szerencsésének, nekünk is megvan a mi csodarabbink. A múlt héten *Heks* Lipót viski kereskedőhöz beállított egy kazár tudósra hasonlító egyén, és *Müller* Dávidnak mutatta be magát, aki könyveket szerkeszt, és a tudós élelmet és szállást kért vendégyszerető hitrokónától. Estefelé *Kohn* Áron mikolai kereskedő jött Viskro, és *Heksnél* érdeklődött *Müller* iránt, a ki a könyvszerkesztő hivatásával össze nem férve, egy hatlövetű revolvért és egyebet lopott el tőle. A revolvért nem merték akárhogy elvenni tőle, hanem *Klein* Ignác viski lakos megvette 5 korona 50 fillérről s miután ilyen módon az együgyű zsidót lefegyverezték, felszólították, hogy igazolja magát. *Müller* zavarba jött, mivel bőrdíjért átkutatva, számos, idegen nevekre szóló irásokat találtak nála, de *Weisz* Antal ipoly-sági orth. rabbira hivatkozva azt mondta, hogy az őt igazolni fogja. Másnap bejöttek Ipoly-ságra, és *Müller* itt igazolta be csakugyan csodarabbi hiért, amennyiben a beszállásnál ügyesen eltűnt, emlékebe hagyva maga után a sok, különböző nevű irást. A rendőrség azt hiszi, hogy egy hírhedt betörővel és csalóval van dolga és még eddig nem tudta kézrekeríteni. Az öreg körülbelül 56 éves, közép termetű, arca hosszas.

— **Mérsékelt vasuti jegyek.** A m. kir. államvasutak igazgatósága Szent-István napra, mint minden évben, ez idén is Budapestre mérsékelt áru menetéri jegyeket ad ki E jegyeket augusztus hó 16—20 napjain — az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban — valamennyi személyszállító vonathoz adják ki. A menettéri jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, a visszautazást legkésőbb az 5-ik napon éjjél előtt meg kell kezdeni. A visszautazás legkorábban augusztus 20-án délután történhetik, korábbi visszautazás esetén a jegyek érvénytelenek. Utmegszakításnak sem menet, sem jövetkor nincs helye.

— **Jubileum** Jaulus és társa budapesti cég mint a Haasenstein és Vogler hirdetői iroda magyarországi vezérképviselője a napokban ünnepli fennállásának huszonötödik évfordulóját: e jeles cég büszkeséggel tekintet vissza negyedszázados eredményes működésére. Ábel József L. ki a cégnek megalapítása óta vezetője, működésével a közönség bizalmát teljesen megnyerte és mind szélesebb körökben terjesztve a hirdetői üzletet az általa képviselt világcég hírnevét nemcsak hogy megővta, hanem emelte is. Ábel József L. a cég jelenleg egyedüli tulajdonosa általános szeretetnek és becsülésnek örvend úgy a hirdető közönség mint a zsurnalisztika körében és mindenki bizalommal fordul a vezetése alatt álló intézményhez.

— **Állategészségügy.** Megyénkben e hét folyamán az állategészségügy különösen a sertésekre vonatkozólag kedvezőtlen, mivel a sertésvész és sertésorbáné a hivatalos kimutatások szerint ismét járványos. *Sertésvész* Szelencen 14, *Pereszlyényben* 10, *Szokolyán* 5, *Ipoly-ságon* 5, *Garamkövesden* 4, *Szalkán* 1 udvarban fordult elő, míg *sertésorbáné* Deménden 14, *Ipoly-szakállason* 8, *Szeles-tyénben* 5, *Lontón* 2, *Ipolykeszin* és *Ipoly-*

damásdon 2 eset volt. Lépfene, takonykór és veszettség szintén előfordult egy-egy községben.

— **Virágok szerelme.** Ifjak ábrándjait, hitét és szent bizodalmit tönkreteszik a vén pápaszemes tudósok. Ami tiszta érintetlen illúzió még a szüzi leány lelkekben, szerelmes legénykének képzeletében él, azt füstbe, porba kergeti az érzéketlen, magaunt, félszeg tudós. Francia lapok kürtölik világgá, hogy vén, párisi tudósok tudományos ünnepen azt fedezték föl, hogy a virágok, az illatos, harmatos virágoeskák szeretnek és gyűlölnék. Egyik a másikat nem állhatja, a gyűlölt virág meglankad, időnek előtte fonnyad el. De a szeretett, kedvelt virág él és virul. Így a rózsák és a rozeda halálosan gyűlölik egymást. Gyönyörű virágcsokrot kötöttek; a csokorban egyenlő számban voltak rózsák és rozedák. Pohárba tették a füzért, s ime, rövid félóra múlva sajátságos eset történt. A rózsák és rozedák lassanként fonnyadni kezdtek, üde illatukat elvesztették, míg a többi virág felségesen pompázott a pohárban. A harangvirágtól fél a többi virág, mert mellette valamennyien elhervadnak. Ellenben a napraforgó és a lilium szeretik egymást, csak úgy ragyognak, ha egy füzérben büszkélkedhetnek. . . . Így állapították meg ezt a vén tudós urak. De azért az ifjak tovább is küldik szerelmeseiknek a virágokat, ha nem is természetrajzi tudással összeválogatva. Virágok szerelme és tudomány. . . Nemde, kiáltó ellentét!

— **Hirtelen halál.** Albert János alsószemerédi lakos gyalog ment a feleségével az ipolysági vásárra kedden a hó 12-én. Gyerék előtt hirtelen szó nélkül összesett. A felesége hasztalan élesztgette, halot volt. Szívizélethűtés ölte meg.

— **Tűzek.** A hét folyamán ismét volt két helyen is tűz megyékben. Felső-Pegyverneken 1 ház égett el, de a szélesesedő idő folyamán hamar megfékezhetők — Drégely-Palánk községben pedig folyó hó 13-án reggel Kardos Ignác lakháza fedele gyulladt ki a leégett, valamint megégett Balázs Samu lakóháza is. A kár 750 korona, amiből egy rész megtérül, mert a leégett házak biztosítva voltak.

— **Kendőri hírek.** Betérés egy kápolnába. A felsőszemerédi kápolnát ismeretlen tettesek lopási szándékból aláásták. Lapunk zártlág pontosabb értesítést nem kaptunk. — **Lopások az Újvárosban.** E hó 12-én virradóra Mihály Istvánné ipolysági lakos újvárosi nyílt öljából 2 libát, és Róth József öljából 9 csirkét lopott el eddig ismeretlen tettes. A csendőrség erőlyesen nyomoz.

IRODALOM.

Matunák új könyve. *Matunák* Mihály lapunk illusztris munkatársa, fáradhatlanul dolgozik, egyre becsesebb művekkel és új adatokkal gazdagítva a magyar történetet. Legújabbán egy *Érsokujvár a török uralom alatt* című könyve hagyta el a sajtót, és Érsokujvár egyik legérdekesebb korszakának történetét adja az olvasónak 1663—1685-ig. A történeti munka 132 oldalra terjed, és Matunák nagy tudásán kívül magában foglalja az ő összes kiválóságait, a vonzó előadást és a zamatos magyarságot. — Matunák Mihály fiatal kora dacára igen szép nevet szerzett magának a magyar történetírók sorában, és erre büszke a „Honti Lapok” is a melynek Matunák egyik szívesen olvasott oszlopos munkatársa.

Apró szenzációk.

A toronyórajárőr.

(Éjfél elmúlt. X. ur, aki tekintélyes városatya fiatalos, sőt mondhatni, duhaj kedvvel nyit be a szobájába, hol felesége is alszik; itt hirtelen visszanyeri lélekjelenlétét, és olyan óvatos lesz, mint egy macska.)

X. ur: Minden csendes. . . dicsérik érte az urat. . . (a felesége ágya felé néz.) Ez hallgat, ez alszik, mint csecsemő gyermek anyja. Légy. . . (egyet lép, megböklök egy székben, hogy elharapja az idézetét.) Rettenetes. . . Végem van. . .

Feleség: (erélyes, vészitjölslő hangon): János! . . . János! . . . te vagy? . . .

X. ur (gyáván): Ki kellett mennem, édes; ne haragudj, hogy felkeltem. . .

Feleség: János! . . . ne hazudj! . . . te csak most jössz haza.

X. ur: Hát persze, persze. . . csak nem akaralak nyugtalanítani. . .

Feleség: Szép tőled! és hány óra van? . . .

X. ur (Gyufát akar gyújtani, de hasztalan törekvés, nem képes megnézni az órát.) Lesz vagy 11 — vagy 10 óra! . . . (Közben a torony órája hármát üt, reggeli 3 órá.)

Feleség: János. . . három óra van! . . .

X. ur: Tévedsz, édes, még nincs annyi.

Feleség: Ne hazudj, János! . . .

X. ur (Némi önértéssel): Én csak tudom. Még három perc a hiba! . . . Asszony, nagy ember vagyok. . . még három perc a hiba! . . .

Feleség: Juj, de részeg vagy, János! szegyeld magad. . .

X. ur: Részeg? . . . egész más vagyok én lelkem! *Toronyórajárőr!*

Feleség: Micsoda?

X. ur: Toronyórajárőr! . . . és te vagy a toronyórajárőr! . . . Tudod. Én vigyázom meg jól jár-e az új toronyóra, és ha nem, akkor jegyzőkönyvet veszek fel róla. . .

Feleség (dühös, nem tudja, hogy e szemérmetlen ostoba hazugságokra mit szóljon. Vészitjölslő nyájas) Igazán?

X. ur: Természetes! . . . látod, most is eddig kellett fel lennem, hogy ezt a három perc különbséget felfedezem. . . Látod: ez a hivatal! . . .

Feleség: Ó, be hazudsz, te gazember! . . .

X. ur: Sőt holnap is eddig kell dolgoznom vele. . . bizony, ilyen egy toronyórajárőr.

Feleség: Mutasd hát az órádat! . . .

X. ur (zavart, hebeg): Az órámat. . . az órámat. . . (félre): Szent Isten, az ott maradt a főpincérenél. . . (Fenn.) Azt nem lehet, mert elrontod, kedves! . . . Egy toronyórajárőrnek vigyázni kell rá nagyon.

(Az asszony közben gyertyát gyújtott, át- és meglátja a helyzetet, leugrik az ágyról, megragadja a férje botját. . . Nagy családi jelenet. Tabló.)

— Függyöny. —

HIRDETÉSEK.

Gimnáziumba járó tanuló
teljes ellátásra elfogad
Léván
Jaross Ferencz
igazgató tanító
Lakik: Balassa-utca 1. sz.

585. 1902. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a v.-mikolai kir. járásbíró-ság 1902. évi Sp. 473/21 számú végzése következtében Nagy Áron dr. ügyvéd által képviselt Varga Ferencz és társai javára Varga Joachimné ellen 1000 kor. s jár erejéig 1902. évi június hó 16-án fogantositott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 762 koronára becsült butorok kecsik stbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a v.-mikolai kir. járásbíró-ság V. 238/2 1902. sz. végzése folytán 1000 kor. tőkekövetelés, ennek 1898 évi december hó 1 napjától járó 5 % kamatai és eddig összesen 292 kor. 35 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Szalkán leendő eszközlésére 1902. évi augusztus hó 23-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénz-fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, akik a befolyandó vételárra nézve a hitelező követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt bírói kiküldöttél szóval vagy írásban bejelenteni tartoznak.

Kelt V.-Mikolán, 1902. augusztus 8.

Német Emil
kir. bírósági vhajtó.

167. 1902. végreh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy az ipolysági kir. járásbíró-ság 1900. évi V. 232/2. számú végzése következtében Weisz Zsigmond dr. ügyvéd által képviselt Szilasy Béla javára Janovics Károly ellen 800 kor. s jár. erejéig fogantositott kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 1270 koronára becsült következő ingóságok u. m. gabona, takarmány és butor nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ipolysági kir. járásbíró-ság 1900. évi V. 232. 8. számú végzése folytán 800 kor. tőkekövetelés és járulékaiból még hátrálékos követelés erejéig Földmésen leendő eszközlésére 1902. évi augusztus 30. napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénz-fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Ipolyságon, 1902. augusztus 2-án.

Balg Mór
kir. bír. végrehajtó.

Ujnői szabó-műhely.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy *I p o l y s á g o n*, a Malom-utcában (a Wilkólszky-házzal szemben)

női szabó-műhelyt

nyitottam, a melyben modern és kitűnő kivitelben készítek szakmámba vágó minden munkát, és pedig különféle francia és angol divatu toaletteket, ezenkívül tavaszi és őszi kabátkákat, és bármily a legkényesebb és legnagyobb igényeknek megfelelő dolgokat.

Eddig csupán nagy városokban dolgoztam, mint ilyenmű üzletek művezetője, és itt szerzett gyakorlatom és tapasztalataim folytán reménytem, hogy a t. közönség velem és munkámmal minden tekintetben meg lesz elégedve.

Tanuló lányokat mérsékelt díjért veszek fel és szakszerűen rövid idő alatt kioktatok.

Miően biztosítom a n. é. közönséget munkám jó és jutányos voltáról, kérem: kegyeskedjék megrendeléseivel megtisztelni.

Vagyok szolgálatkész tisztelettel

Weisz Fülöp

női szabó.

557. 1902. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a vmikolai kir. járásbíróóság 1900. évi V. II. 323. számú végzése következtében Nagy Áron dr. javára Varga Péter és neje ellen 70 kor. 20 fil. s jár. erejéig 1900. évi december hó 11-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 666 korra becsült butorok, lovak stbból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a vmikolai kir. járásbíróóság V. II. 333. 1900 sz. végzése folytán hátr. 57 korona 71 fil. tőkekövetelés, ennek 1902. évi augusztus hó 1 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 4 kor. 40 filben bírósági már megállapított költségek erejéig Szalkán leendő eszközzésére 1902. évi augusztus hó 23 napjának du. 5 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX t. c. 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőnek becsárón alul írt el fogtak adatni.

Felhívtnak mindazok, akik a befolyandó vételárra nézve a hitelező követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt bírói kiküldöttől szóval vagy írásban bejelenteni tartoznak.

Vámos-Mikola, 1902. évi augusztus 8.

Német Emil
kir. bír. végrehajtó.

Á r v e r é s.

Dömeházán Lipcsey Ferenc lakásán f. hó 16-án d. e. 9 órakor bírói árverésen eladásra kerülnek kocsik, lovak, ökrök, butorok és különböző gazdasági felszerelési cikkek, melyek becsértéke 2940 k-rarug.

Az érdeklődők ezen árverésre ezen nél meghivatnak.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok © Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerős, továbbá járgány-eséplőgépek, lóheró-eséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kíváratra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company (Chicago aratógépgyár.)

GRAND PRIX

PARIS 1900-ban.

Kéveköti aratógép,
Fűkaszálógép.
Köszörűkeszülék,

„Daisy“ marokrakó aratógép,
Szénagyűjtő gerebiye és
Kéveköti fonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olesó tartalékreszek óriási raktára. Tessék min akönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN Évi termelés BUDAPEST,
igazgató. 362 000 grp. V. kerület, Váci-ut 30. szám.

Raktár és képviselő:
KNAPP DÁVID-nal LÉVAN.

Nyomatott NEUMANN JAKAB gyorsajtóján Ipolyságon.